

Director: **CONST. I. ȘTEFĂNESCU**

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Strada Vasile Goldiș No. 5.

Telefon 1678

ARAD

ABONAMENTE

1 lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni. Pentru bănci, cafenele, industrii toate instituțiile particulare și administrațiile publice lei 1500 anual.

Dela o zi — la alta

Suveranul s'a înapoiat în Capitală

BUCUREȘTI, 25. — Azi la ora 5 după amiază, cu un tren special, M. S. Regele s'a înapoiat în Capitală, venind dela Eforie. Regele era însoțit de Marele Prinț Mihai și suită.

În gara Mogoșoia M. S. Regele a fost întâmpinat de d-nii: Gh. Tătărescu, Franasovici, Gabriel Marinescu, etc.

Dela gară, Suveranul a plecat cu automobilul la Palatul Regal din Calea Victoriei.

Astăzi începe conferința aviatică italo-română

Linia aeriană Roma-Veneția-Trieste-București va fi inaugurată în curând

D. ing. Venturini, care a sosit ieri în Capitală cu un avion motor italian, este directorul companiei aeriene „Alla Littoria”. D. s'a fost însoțit de Căp. I. Ligistrani, pilotul Stassi Ugol, telegrafistul Passi și medicii I. I. I. și Ramiero Oresto, venind de la Roma pe ruta: Roma-Ve-

nezia-Trieste-București, linie care va fi în curând deschisă oficial.

S'a dat un dejun în onoarea oaspeților la „Capsa” și după amiază d. Venturini a fost primit în audiență de ministrul aerului

Azi începe conferința aviatică italo-română, în vederea încheierii unei convenții.

În Septembrie se va ține în mare congres panislamic la Damasc

Opoziția arabă începe o vie mișcare de protest împotriva împărțirii Palestinei

IERUSALIM, 25 (Rador). — Opoziția arabă față de împărțirea Palestinei a început să capete o activitate. Muftiul din Ierusalim organizează un congres panislamic, care va examina viitorul statut al Palestinei și va încerca să organizeze mișcarea de protestare menită să împiedice Societatea Națiunilor

înainte ca aceasta să fi luat o hotărâre definitivă.

Congresul este prevăzut pentru ziua de 9 Septembrie și se va ține la Damasc.

Muftiul din Ierusalim a primit telegrame de solidaritate dela conducătorii musulmani din diferite părți ale lumii și din India.

Prefectul județului Timiș-Torontal sprijinește pușcăriașii și defăimătorii națiunii române

Cazul scandalos din comuna Lovrin, — unde d. r. Dimitrie Nistor a înscăunat primar pe pușcăriașul Weissmüller, condamnat la șase luni închisoare pentru defăimarea națiunii române — nu poate rămâne fără urmări

— Marele Stat Major e dator să dea curs întâmpinării adresat, oficial de parohia ortodoxă română —

TIMIȘOARA, 25. — Nu e pentru prima dată — și colecția „Econ” — ui este mărturie — când ne ocupăm de faptele nesăbuite ale drului Dimitrie Nistor, popă răspopit și ajuns prefectul județului Timiș-Torontal, prin intermediul patronului său de ieri, pe care l-a lucrat în modul cel mai ordinar posibil, îndată ce a fost înscăunat acolo unde nu visase neam de neamul său.

Și dacă mai marii acestui sinistru personaj au găsit nimerit să-l tolereze pentru matrapazlăcurile demascate și nedemascate până astăzi, cel puțin acum când guvernul înțelege să-și facă un titlu de glorie din deparazitarea frontierelor, e timpul să fie odată curmate cărdășiile cu minoritarii șovinisti încarnați pe cari îi sprijinește, inconștient și criminal acest prefect.

Disprețuirea legii administrative

În loc de alte precisiuni, găsim mai nimerit să reproducem adresa Nr. 81-1937 trimisă Marele Stat Major al armatei române, la București, de către oficiul parohial ortodox român din județul Timiș-Torontal, sub semnătura Sf. Sale Părintelui Valeriu Ionescu, care spune textual:

„Cu punerea în aplicare a

Un primar pușcăriaș

„Tot cu această ocaziune, am mai cerut d-lui prefect să alunge din consiliul comunal — pentru nedemnitare, pe șvabul NICOLAS WEISSMÜLLER, până mai ieri prizonier de război în Rusia, pentru motivul bineintemeiat că acest rebel a fost condamnat de secția I a Tribunalului Timiș-Torontal, prin sentința aflătoare la dosarul Nr. P. 782/1934, la 6 (șase) luni închisoare corecțională, pentru ultragiurea națiunii române, afirmând înaintea învățătorului de stat și'n auzul tuturor elevilor secției române dela școala primară din localitate: „Că lui nu-i este frică de proștii și puturoșii de români!”

„Durere însă! Căci, cu toate că a trecut mai bine de un an de zile dela demascarea invinițiilor, d. prefect a neglijat aplicarea sancțiunilor dictate de împrejurări.

„Populațiunea acestei comuni fiind împărțită în două partide — a bogaților și a celor sărmani — fiecare grupă a fost re-

prezentată în consiliul comunal prin câte 5 consilieri. Prin înlocuirea membrilor consiliilor

actualei legi administrative, subsemnatul, în calitatea mea de membru de drept în consiliul comunal, reprezentând cultul bisericii dominante, am cerut în repetate rânduri celor 5 membrii șvabi cari cunosc și limba oficială a statului nostru ca, potrivit art. 136 al susmenționatei legi, să folosească limba română în discuțiile ce se ivesc la ședințele la cari participă.”

„Drept răspuns la această legitimă pretențiune, cei vizați mi-au replicat ritos că se simt mai bine dacă vorbesc în limba lor șvabească și-apoi că nu sunt ei singurii cari nu se acomodează dispozițiilor legilor.”

„Indignat de această crasă necuviință, adusă unei legi în vigoare am refuzat să mai particip la ședințe — încă de acum un an, anume la 2 Iulie 1936 — și am comunicat situația d-lui prefect al județului Timiș-Torontal, dr. Dimitrie Nistor, rugându-l să ordone facerea unei anchete și constatându-se drepte învinuirile mele, să se aplice severe și exemplare sancțiuni hulitorilor legii românești.”

„Cea mai indicată și recomandabilă măsură era ca d. prefect să procedeze urgent la dizolvarea consiliului comunal, instituind în locul lui o comisie interimară pur românească.”

Nerușinarea se repetă...

„Odată satisfăcute interesele măcelarului Antoniu Hügél, s'a instituit o comisie interimară — culmea rușinii — în frunte cu următoarele... „personalități”:

„Președinte, șvabul arogant Mihal Lambrech, care nu i capabil să rostească o singură vorbă românească.”

„Vice-președinte, pușcăriașul Nicolas Weissmüller, condamnat pentru ultragiurea națiunii române și care deasemenea, nu cunoaște limba oficială a statului nostru.”

„Dar nu numai atât. Bieții români din comuna Lovrin, de fiecare dată când au de pus la punct vre o chestiune în legătură cu primăria sunt siliți să și frângă limba, de cele mai multe ori nereușind să se'nțeleagă cu minoritarii ce i conduc, fiind obligați să vorbească șvabește, la o oficialitate din România Mare. Și

comunale, prin tragere la sorti cum prevede legea administrativă, soarta a voit ca din partida bogaților să iasă un membru iar din a săracilor patru, fixându-se pentru ziua de 20 Iulie 1937, alegerea nouilor cinci membri necesari în consiliul comunal al comunei Lovrin din județul Timiș-Torontal, pentru care — cum era și firesc — s'au depus două liste: A bogaților și a săracilor, ambele în egală măsură ostile elementului românesc din partea locului.”

„Pe lista săracilor, între alți patru candidați, figura și pușcăriașul Nicolas Weissmüller, împotriva căruia subsemnatul am înaintat la judecătorie, contestație, cerând ștergerea lui depe listă, pentru nedemnitare.”

„De relevat că, în cazul când se ținea alegerea, partida bogaților căreia îi lipseau numai 2 consilieri ca să-și asigure majoritatea în consiliu, își putea foarte ușor atinge țelul.”

„Urmărind înlăturarea acestei sigure eventualități, măcelarul ANTONIU HÜGEL, ajuns parlamentar român prin grația partidului național și liberal (P.N.L.) și fiind aparținător al partidei săracilor și agent electoral al d. lui prefect dr. Dimitrie Nistor a intervenit la acesta ca să anuleze alegerile și să dizolve consiliul comunal, în nădejdea justificată că la nouile alegeri partida sa va putea obține isbânda a cel puțin jumătate din totalul membrilor existenți, ca și până acuma, deci.”

oare, cum se pot încredința unor străini, dușmani pronunțați a tot ce este românesc în țara aceasta și mai ales unor pușcăriași, condamnați pentru batjocorirea națiunii române, secretele oficiale venite dela autoritățile militare cu privire la mișcarea trupelor, cu cazurile de mobilizare?

„Dar cece este mai scandalos, e faptul că, datorită urei ce o nutrește acest prefect românilor sortiți să-și ducă amarul zilelor în comunele șvabești, absolut toți funcționarii și servitorii angajați la primăria acestei comune — afară de un singur păzitor de noapte român — sunt șvabi încarnați iredențiști maghiari, cu toate că se face atâta caz despre o așa zisă lege a protecției muncii naționale.”

Horia I. Gheorghiu

(Continuare în pag. 3, col. 4-5)

BULETIN INTERN

Avionul militar pilotat de Ștefanescu și Lt. Bucșan, care a zburat Marți dimineață dela Eforie, spre a efectua traseul de regulament competiției de cupă „Ionel Ghica”, a donat cursa la Arad, din timpul nefavorabil. Dacă se va îndrepta, cei doi aviațari vor continua astăzi sborul în clasamentul competiției. Ministerul educației naționale a dat ca examenele de corigență să se țină între 29 August și 5 Septembrie, urmând ca la 5 Septembrie să înceapă examenele de admitere în cl. 1 și 5. În comuna Biled, jud. Timiș s'a ținut congresul anual al partidului comunist din România. Conducător a cerut membrii să aibă o disciplină oarbă, căci nu se poate fi dus la bun sfâr-

șit programul trasat. La sfârșit s'a votat o moțiune, prin care partidul popular german din România indică membrilor săi: Unitate deplină și solidaritate pe toate timpurile; depunerea în alegeri numai de liste pur germane; organizarea în sensul apropierei și fuzionării tuturor partidelor germane din România și menținerea nealterată a sentimentelor naționale față de țara mamă.

— Ieri urma să se judece, în fața Camerii de punere sub acuzare de pe lângă Tribunalul militar al Corpului 2 armată apelul avocaților Romulus Georoceanu, Constantin Carcali și conducătorilor Federației C.F.R. și a muncitorilor C. F. R. Ion Turcu, Sandor Ovidiu, Gh. Olaru și A. Târnescu, împotriva confirmării mandatelor de arestare de către tribunalul militar. Din motive procedurale, apelul a fost amânat pentru Vineri 27 crt.

„ECOUL” LITERAR-ARTISTIC

ingrijit de FLORICA CIURA-ȘTEFĂNESCU

DIN FLAUTUL DE JAD

- Traducere din poezia chineză -

Veșnic cu dânsul

Mi-e sufletul atât de ntunecat!
Cât aş vrea să fiu cravaşa prietenului meu!
Aş fi veșnic cu dânsul, și la ducere și la ntoarcere:
Strânsă sub brațul lui sau odihnindu-mă
pe genunchii lui.

Licuriciul

Licărind, slaba lumină plutește;
I-e frică să nu rămâie necunoscut:
In întineric, strălucește.

In singurătate

Soarele opune, munții se ntunecă.
Noaptea tremură, plouă.
Ce trist e să fii despărțit de cei pe care-i iubești,
Și veșnic s'auzi aceleași gemete de maimuță!

Al. T. Stamatiad

Solitar

Rătăcitor în viață, n'am cunoscut pe nimeni,
Să-mi fie bun prieten, un frate sau un tată,
Adesea numai luna de stele nconjurată,
M'a mângâiat cu milă: „Cu cine'n lume semeni?”

Și-a ntins mantie de-aur pe fața mea de lut,
M'a luminat o clipă cu raza ei divină,
C'a plâns pământu'n mine pătruns de-așa lumină...
In lumea asta multă pe nimeni n'am avut!

Ades brodează'n cale-mi covor de aur brut,
Pe care pasu-mi calcă prin noaptea solitară,
Ca o stafie hădă ce'n besnă se coboară...
In van mantii de aur pe fața mea de lut!

Fane George Pajiște

*) Din volumul „Incrustări pe un bulgăre de lut” ce va apare în toamnă.

Impăcare

Amândoi aflăm în vise
Fulgii anilor din zărit
Și pătrundem cele scrise
Peste vremi și nepăsări;

Amândoi căutam pe vreme
Coarda fostelor mustări
Când în suflete ne geme
Clip'aprinsă'n împăcări...

Și se năruie trecutul
Prizărind mormane'n noi
Peste toate începutul
Se clădește'n amândoi

Petru Sfetcă

Toamnă

Se vede'n zare, albastru și vag contur de burg.
Din cer coboară toamna pe liniște de-amurg.

De-asupra se ridică cetățile de nori.
Spre asfințit s'aude plâns tainic de cocori.

Cum sboară, sus, cocorii, mă uit cum trece clipa,
Din infinitul vremii, tăiată cu aripa.

Dar veșnicie-albastră e pretutindeni sus...
— Eu f'ec cu toamna'n mine, spre tot mai alb apus.

Gh. Moțiu

DOCTORUL ION RAȚIU

După opera biografică a părintelui canonic Ion Georgescu

Penru vremurile excepțional de însemnate în fața istoriei prin care trece neamul nostru, pomenirea figurilor mărețe, din trecutul constelat cu nesfârșite lupte politice, este un act de nediscuțată necesitate și de pietate. În același timp, — cultul oamenilor mari indicând starea de cultură și frumusețe sufletească a unui popor.

Țara își clădește un edificiu nou. Foarte vizibil, ori cine poate constata că România se transformă structural, cu feluri de mărire de mult timp urmările de noua generație, care are misiunea să desvârșească realizările aceleia a războiului.

Amintirea iluștrilor înaintași cari au îndurat calvarul temnițelor maghiare, luptând pe faț împotriva anacronismului austro ungar și pentru eliberarea Ardealului, trebuie să constituie un îndemn pentru urmașii lor. Aceștia trebuie să fie călăuziți în toate acțiunile lor de desinteresul manifestat în viața publică de către jăuritorii Unirii, printre cari cităm pe dr. Ioan Rațiu, Gh. Pop de Băsești, dr. Iuliu Corotanu, dr. I. Mihai și alții.

Vieaja lor închinată neamului robii nu trebuie uitată ci, dimpotrivă, imitată.

Cultul lor să devină un principiu superior de viață. Va câștiga imens de mult țara, iar cei ce o servesc, ca și marii luptători naționaliști din trecut, vor avea o nemărginită mulțumire în clipa când toate cele pământiești nu mai înseamnă nimic. Din acel moment se va revărsa asupra numelui lor nimbul gloriei, precum glorios a rămas numele d rului Ioan Rațiu în cartea amintirilor.

Pe d-rul Ion Rațiu, luptătorul politic, ni l-a prezentat canonicul Ion Georgescu, într-o operă biografică amintită odată, — atunci când am scris despre un alt reprezentat ilustru al Ardealului: Gheorghe Pop de Băsești, președintele Unirii.

Scrisă cu aproape zece ani înainte, biografia luptătorului Ion Rațiu nu se va învechi, totuși, niciodată, fiindcă istoria nu îmbătrânește, decât adună tot mai mulți ani și evenimente.

„Sângele apă nu se face”; cu această inspirată zicătoare populară începe păr. Ion Georgescu reconstituirea impunătoarei statuii care a fost dr. Ioan Rațiu, luptător cu fruntea întotdeauna ridicată, gata ori când să-și schimbe locuința cu temnița, pentru cauza națională. Și nu se putea face apă sângele ce încălzia pe marele luptător, fiindcă ascendenții lui, din timpuri foarte îndepărtate, au fost luptători înăscuți, răsplățiți cu titluri de noblețe.

După unii cercetători, origina familiei ar fi Nădlacul, din județul Arad. Din familia Rațiu, principii Ardealului: Ștefan Bathory, Gabriel Bethlen și Gheorghe Rakoczy disting mai mulți membri cu diplome împărătești, dreptul de a purta pajura cu insigne și altele.

Familia Rațiu, se stabilește la Turda, unde nu era îngăduită așezarea românilor, ca și în toate orașele din Ardeal.

„Aflăm că Valahii se înmulțesc foarte mult între noi spre paguba noastră. Orașele și satele vechi și

frumoase, locuite de înainte de maghiari și sași, așa sunt de pustiite de locuitori prin înmulțirea Valahilor, încât acum nici de veste nu le mai putem auzi. Din pricina amintită mai sus, hotărîm în de obște ca fiecare gospodar sau văduvă din oraș e îndatorată a alunga timp de 8 zile, din casele și pământurile sale, pe toți Valahii aflători în casa sau pe pământurile sale; iar dacă nu voesc să meargă, să fie isgoniți”.

Și multe alte drastice măsuri mai hotărîseră nobilii unguri pentru stărpirea românilor, de pe pământurile cari au fost românești întotdeauna.

Era firesc atunci ca doctorul Ioan Rațiu să nu-și urmeze cariera preotească începută, când l-a potolit neastâmpărul luptei, dedicându-se avocaturii, care număra pe toți apărătorii poporului român.

Dr. Ion Rațiu s'a născut în ziua de 19 Aug. 1826, la Turda, dintr-o familie care dăduse mai mulți și vestiți tribuni.

În anul 1850 părăsește cariera preotească. Va urma facultatea de drept din Budapesta, mai ales că Avram Iancu și-a lăsat toată averea pentru înființarea unei asemenea academii!

La Cluj se stabilește în anul 1858, ca avocat. Se căsătorește cu Emilia Orghidan, din Brașov. Una dintre fiicele sale, Doina, a fost căsătorită cu luptătorul naționalist Iuliu Corotanu.

Prima manifestație publică a d-rului Ion Rațiu a fost insistența depusă pentru înființarea asociației culturale „Astra”. Cererea concepută de el a primit adevărată mitropolitului Andrei Șaguna, ca să fie trimisă guvernului din Viena, după ce s'a obținut și iscălitura mitropolitului Alexandru Sterca Șuluțiu, dela Blaj.

După ce a fost semnată de 176 fruntași, cererea pentru înființarea „Astreii” a fost autorizată de guvern.

Timoteiu Cipariu a fost vicepreședintele asociației și Gheorghe Barițiu primul ei secretar. D-rul Ion Rațiu și-a dat seamă dela început despre influența binefăcătoare a culturii în mijlocul poporului. După unsprezece ani dela înființarea „Astreii”, i-a naștere institutul de credit „Albina”, și apoi altele.

În curând, avocatul Ion Rațiu avea să câștige multe procese de proprietate ale românilor, jupuți de magnații unguri.

Unul dintre cele mai interesante cazuri de furt de pământ, a fost cel dela Tofăleni, când baronul Apor Károly — ca să „dovedească” stăpânirea veche a unor pământuri, a împiedecat pe țărani români să depună jurământul.

Și când bara nu i-s'a mai părut destul de înaltă pentru apărarea drepturilor, d-rul Ion Rațiu a început să mănuiască un condei de aur, ajutat de vasta lui știință juridică. Colaborează astfel la „Gazeta Transilvaniei”, „Federețiunea”, „Tribuna” și „Foiașul poporului”.

Părintele Ion Georgescu crede că apărătorul poporului făcea gazetărie încă din anii de studenție.

Un răsunător articol a scris d-rul Ioan Rațiu după încheierea dualismu-

lui austro-ungar, pledând pentru sivilizarea parlamentară, poate cel mai bun inspirat mijloc pentru afirmarea unor drepturi prescriptibile.

Prin 1860 — este numit al statului la Turda, dar d-rul Rațiu se mută la Turda, chemau amintirile familiei. Atunci s'au deslănșit veștile pentru o nouă organizare a D-rul Ion Rațiu cere egalitate membri, dintre unguri și români, combătând legea nedreaptă din ziua de 20 Aprilie.

În ziua de 20 Aprilie d-rul Ion Rațiu, vice-comite, gedința pentru validarea alegărilor în

1. Recunoașterea politică a țării române, printr-o lege de dieta Ardealului sau a Ungariei.

2. Naționalitatea românească a siresa limbii române să se garanteze printr'un articol de lege deosebit.

3. Să se abroge toate legile mai înainte aduse contra românilor.

Aceste propuneri au dat loc unor furtunoase discuții, găsindu-se o cale de mijloc pentru soluționate lor.

Pentru meritele sale excepționale d-rul Ion Rațiu este trimis în gații la Viena, ca să arate tățile ce se făceau la reorganizarea județelor, dar mai ales să facă venții pentru convocarea detei lene. În Octombrie 1861, este instalat un nou guvern 1862 se fac alegerile pentru dela Sibiu.

Atunci, d-rul Ion Rațiu este deputat.

Intr'o altă cronică, am evenimintele politice petrecute anii 1862—1894, până la procesului memorandumului, în cărorora d-rul Ion Rațiu juca rol de frunte alături de Gb. de Băsești.

Dela proces s'a ales cu temniță, făcută la Seghedin. Apărat de tribunalul Amos Fico.

La proces, în strălucita tate ținută, d-rul Ion Rațiu clarat că pentru drepturile expuse, românii „acuzafi, nu s'apăra”...

După condamnare, unșteptat la Turda, în gară, dar dat jos la halta apropiată. Furt ungurii i-au devastat casa pul cel mai barbar, noaptea, casa fiind numai fiica sa Barbarismele dela Turda au de pomina.

Marele luptător Ion Rațiu murit la Sibiu, în ziua de cembrie 1902.

Am schițat sumar cuprinsul tii păr. Ion Georgescu, nepuținsista asupra interesantelor gini despre activitatea d-rului Ion Rațiu și înfrățirea neamului supuse din frața Ungarie, mergătoare Micea Antante, torii însă sunt îndrumați să tească cele două opere ale autorului, închinat nemuritorilor Pop de Băsești și dr. Ion Rațiu.

Ion I. Pogăna

Cețiți și răspândiți „ECOUL”

Cooperarea este menită să salveze economia națională a României

... pentru cari cooperarea nu a luat și în Banat extensiunea atinsă în vechiul regat

O paralelă între satele șvabești și cele românești

TIMIȘOARA, 25. — În articolele precedente am arătat că, la înființarea cooperatistă de la Bumbești în ziua de Duminecă 22 August 1937, sub președinția Gheorghe Dumitrescu-Bumbești, consilier în Consiliul superior al cooperatistă, s'au discutat probleme ale cooperatistă și s'au propus și soluții de îndreptare și intensificare, de care au ținut cuvântările

S'a afirmat pe drept cuvânt că, în Banat bătănește cooperatistă în fașe și d. Ludovic Ciobanu, director regional școlar primar, a prezentat această situație motivată în Banat țărani români au mult mai bine situați, din punct de vedere material, decât în vechiul regat și ca atare, țărani nu prea au avut nevoie de cooperatistă, spre a-și îmbunătăți situația materială.

Acastă explicație pare a fi corectă în parte, însă noi nu putem să spunem că țărani românești din Banat sunt mult mai sărace decât cele șvabești și este știut lucru că țărani șvabi dacă domină în ziua de azi situația economică din județul Timiș-Torontal, faptul se vede tocmai adevărului întrucât aceștia s'au solidarizat între ei, prin numeroase cooperative și au parvenit până acolo încât să-și vândă produsele cu un preț mai mare și să-și procure necesare pe prețuri mult mai mici decât cele pe cari sunt silit să le plătească țărani români. Camera de industrie și comerț din Timișoara a și arătat, print' un raport, completat prin documente de precizie făcute de d. Nicolae Ogrin, secretarul Sindicatului exportatorilor de animale, că întregul export al vitelor

din Banat îl fac numai șvabi, cari sunt strâns uniți prin cooperative lor, special întemeiate în acest scop. Și nu este mic lucru acest export când ne gândim că el contează ca fiind cel mai important din România.

Ne întrebăm de ce oare, numai țărani șvabi au reușit să domine exportul de vite?

Explicația este următoarea: Prin cooperativele lor, ajutându-se unii pe alții au reușit să aibe vite din cele mai alese rase și să le valorifice cu cheltuieli absolute minime. avându-se în vedere calitatea prezentată la export și rămânându-le astfel în totdeauna, un câștig apreciabil. Aceasta însă s'a făcut numai datorită educației cooperatiste naționale, propagate de intelectualii lor, în orice ocaziuni.

În consecință, se impune ca și intelectualii noștri români, atunci când cutreeră satele și stau de vorbă cu țărani, să le vorbească despre binefacerile cooperatistă,

Viața economică

dând exemple chiar pe șvabi și în acest fel (credem că se vor întâmpla două lucruri absolut salutare și îmbucurătoare:

Nu se vor mai certa țărani români între ei pe teme politice, sterile și neînțelese și se vor uni pentru apărarea intereselor lor comune și apoi fiind legați prin cooperative își vor îmbunătăți astfel starea lor materială, încât în scurt timp ei vor reuși să domine situația economică, fiind mai mulți la număr.

Iată pentru ce, încheind aici acest articol, facem următorul apel la toată lumea:

Încetați cu certurile politice; încetați cu învrăjbirea țărani și căutați să uniți pe toți oamenii prin cooperative, căci un singur lucru trebuie să știm, odată pentru totdeauna:

În cooperatistă, ca și în școală și biserică, n'are ce căuta politica!...

Știri și fapte din Arad

Un cadavru necunoscut. — În ziua de 21 crt. apele Mureșului a scos iarăși la mal un cadavru, în apropierea comunei Păuliș jud. Arad. Postul de jandarmi din comună, făcând cercetări, n'a reușit să stabilească identitatea cadavruului. Victima este o femeie de 55-60 ani, îmbrăcată în haine țărănești. Postul de jandarmi din Păuliș a dat semnamentele inecatei și posturilor din jur, ca să cerceteze pentru aflarea identității. Se bănuiește că ar fi vorba de o sinucidere.

Un consumator scandalagiu. — Proprietarul restaurantului „Transilvania” Ioan Ianos, domiciliat în Calea Aurel Vlaicu 23, a făcut reclamație la Chestură contra lui Alexandru Megyeri, locuitor în comuna Turnu, jud. Arad, pentru neplata consumației și spargerea unui geam, cauzându-i astfel o pagubă de 120 lei.

Ce se fierbe azi!
Supă de roși, mâncare cu varză dulce, fripturi de pasăre, porc și vișel, prăjituri.
Abonament lunar 700 lei
O masă 25 lei
ARAD, str. V. Goldiș 5

Hoți arestați. — Agenții poliției judiciare, după o asidua cercetare, au reușit să prindă hoții cari în zilele trecute au comis o spargere la domiciliul comerciantului Dimitrie Muscan, din str. Lae Barna 2. Faptașii au fost identificați în frații Harmat, clienți bine cunoscuți ai poliției, ce și au locuința în Piața Peștelui 16. Cu actele dresate au fost înaintați la Parchetul Tribunalului.

Inștiințare

Facem cunoscut tuturor abonaților de energie electrică deservită de rețelele noastre de distribuție, sau de cele alimentate de centrala noastră electrică din Arad că în ziua de Duminecă, 29 August a. c. vom întrerupe funcționarea centralei noastre de producere, între orele 9-15, în vederea unor lucrări în centrală.

În consecință, furnizarea energiei electrice între aceste ore va fi întreruptă pe întreg teritoriul Municipiului Arad, precum și în comunele: Aradul-Nou, Mureșel, Sânnicolaul Mic, Pecica, Rovine, Șeitin, Curtici, Pâncota, Gașca, Șiria, Covăsinț, Cuvin, Ghioroc, Miniș, Păuliș, Rădona, Lipova.

Societatea Anonimă de electricitate Arad.

Prefectul județului Timiș-Torontal sprijinește pușcărișii și defăimătorii națiunii române

(Continuare din pagina 1-a)

„Secretul politicii dăunătoare elementului românesc din partea locului, manifestată de susnumitul prefect, îl atribuie faptului că dânsul este căsătorit cu o șvaboaică din comuna vecină Tomnatic, căreia — așa se vede! — îi joacă după cum îi fluieră.”

Nesocotirea bisericii dominante

„Sentimentele dușmănoase pe cari le nutrește prefectul dr. Dimitrie Nistor față de populația românească din această comună, se evidențiază și prin faptul că acest reprezentant al guvernului român — a cărui principală datorie este să întărească tot mai mult elementul românesc din partea locului — în decurs de patru ani de când este în fruntea județului Timiș-Torontal nici într'un an n'a prevăzut în bugetul comunei noastre măcar un singur leu în scopul edificării bisericii ortodoxe, ai cărei credincioși și după o dominație românească de două decenii, sunt siliți să se adune într'o sală a școlii primare spre a putea asculta rugăciunile ce se oficiază în Dumineci și sărbătorile legale. Aceasta situație se datorează grijei deosebite ce-o pune prefectul spre a nu-l indispuce pe parlamentarul Antoniu Hügel care, în vremea când era numai călă de măcelar a solicitat și serviciul de paznic comunal de noapte și nu l-a putut obține.”

„Cred, domnule general — își încheie vrednicul preot Valeriu Ionescu plângerea Sf. Sale — că-mi împlinesc o datorie de român când aduc la

cunoștință atitudinea total nero-mânească a prefectului de Timiș-Torontal dr. Dimitrie Nistor din Timișoara rugându-l să dispună luarea măsurilor dictate de împrejurări, cu atât mai mult că nu pot, sub nici un motiv, să fie permise astfel de lucruri chiar aci, la o depărtare de 30 km. de Ungaria și într'o comună ai cărei intelectuali — deși sunt șvabi — vorbesc între dânsii numai ungurește și zilnic scutează zărilor, făcându-și mâna streșină la ochi în credința neroasă că, doar-doar vor semnala ivirea hoardelor păgâne de dincolo de Mureș...”

Am recitat cu încordată atenție și tot nepotolită revolta strigătul de alarmă pe care un conștient slujitor al altărilor și un demn român de talia Sf. Sale Părintelui Valeriu Ionescu, îl da în termeni așa de categorici, dar și de riscanți pentru năravurile politice ale vremurilor de astăzi.

Și ne-am cutremurat de revoltă, chiar noi cari știm atât de bine și atât de nemernicia — cum zice și părintele Ionescu — comise de prefectul dr. Dimitrie Nistor care, dacă ar fi avut un pic de bun simț se retrăgea de mult din fruntea județului Timiș-Torontal.

E cazul însă, ca cei în drept să facă cel puțin acum ceea ce trebuia făcut de mult.

Demiterea prefectului care sprijinește minoritarii și pușcărișii, necinstind postul de răspundere de care s'a dovedit a fi nedemn!..

Horia I. Gheorghită

INFORMAȚIUNI

Adeverințele provizorii eliberate supușilor străini revizibili, cu valabilitatea 1 Septembrie a. c., sunt de drept preluate până la 1 Octombrie 1937, fără nici o altă viză.

Revizuirea supușilor străini începe la 1 Septembrie.

Direcțiunea generală a teatrelor și operelor a dat o adresă către muzicanți și patronii de localuri în Monitorul Oficial Nr. 66 art. 149, în care se spune:

„Nici un patron nu poate avea în localul său, artiști muzicanți fără să aibe în președintele autorizația Ministerului Cultelor. Nu vor fi luate în seamă autorizațiile definitive sau provizorii, eliberate de sindicate. Autorizația pentru înținerea unei orchestre nu va fi supusă la nici o taxă.”

Această referitoare la patronii „Muzicanții vor trebui să fie înscrși în sindicatul lor „Sindicatul artiștilor instrumențiali”, altfel nu vor primi autorizația pentru a cânta în local iar contractele de angajament, dintre patroni și muzicanți, vor trebui să fie vizate de sindicatul muzicanților.

Ieri dimineață la orele 5 și jumătate un tren venind din Caransebeș și altul dela Orșova s'au ciocnit în stația Topleț. 13 vagoane s'au răsturnat, rănind grav patru ceferiști. Linia a fost stricată pe o mare întindere. Circulația e întreruptă și se face prin transbordare. Acceleratele circulă cu mai multe ore întârziere.

Ciocnirea de trenuri din stația Topleț s'a întâmplat din cauza neglijenței impieगतului Berta Gheorghe, mecanicului Caraiman și șeful de tren Faul Petre. Toți trei au fost suspendați din serviciu și trimiși în judecată. Pagubele sunt de cca un milion.

Mica publicitate

SE CAUTĂ de urgență funcționar de birou, român: să cunoască mașina de scris și lucrări de contabilitate
A se adresa la ziar.

CUMPAR haine și ghețe uzate, bărbătești și femeiești, oferind prețul cel mai mare. D-na Haker, str. Marie Chendi 11, Arad.

VINOȚET. Murături de castraveți numai cu oțetul de vin încercat VINOȚET, produsul Cooperatistă podgorienilor din Arad, Str. Cloșca 1. Tel. 1064.

STAMPA
KARCZAGI & ILLIN
Gravor
Fabrică de stampile
ARAD,
Strada Eminescu 12

... direcțiunea cinematografului de premieră

CORSO

... va anunța în curând seria de filme noi cu cele mai mari vedete americane, franceze, engleze și vieneze

Barul „Cornul Vânătorului”

ARAD. — Program senzațional. — August

The 3 Ladies (trupă de girls)

Anicuța Niculescu Etta Niculits
Elisabetha Christea Baby Nordon

The 4 „Nermeșan” vocal-band

Senzația Aradului!

Grădina de vară a

RESTAURANTULUI AUER

Mâncări și băuturi excelente. Atmosferă plăcută. — Muzică. — Dans. — Prețuri ieftine! Deschis până'n zori.

Grătar special!

ULTIMA ORĂ

Societatea Națiunilor va căuta să soluționeze conflictul din China

Problema va fi dezbătută în sesiunea dela 10 Septembrie. — Pe toate fronturile se dau lupte semnate între chinezi și japonezi

PEKING, 25. — Cucerirea — de către trupele japoneze — a istoricele trecătoare Nankau este confirmată.

Armata japoneză, după cucerirea orașului Kalgan, înaintază rapid spre Sud-Est, în direcția Huilai.

Nankau este apărată de cinci divizii chineze, numărând cincizeci de mii de soldați.

SHANGHAI, 25. — Trupe

japoneze, evaluate la o brigadă, au reușit — sub protecția aproape a întregii flote japoneze din apele chineze — să ocupe localitatea Lotien, situată la 30 km. Nord-Vest de Shanghai.

În primele ore ale după amiezii, trupele chineze au contraatacat și silit pe japonezi să se retragă spre coastă, unde i-au inconjurat.

Lupta continuă.

refugia cu siguranță la Nantao, ne vom vedea nevoiți să bombardăm Nantao, dar vom preveni dinainte populația civilă.

Nantao, este un cartier chinez al orașului Shanghai în imediata apropiere a concesiunii franceze, și numără 500,000 suflete. Se pare că, într'adevăr, un atac împotriva trupelor chineze din Paotung este iminent.

Chinezii declară însă că numărul japonezilor e abia de 1000 în acel sector și că ei nu vor reuși.

Știri contradictorii

SHANGHAI, 25. (Rador). — Nici până acum nu se poate ști cum a decurs debarcarea încercată de japonezi la Woosung. Știrile date din cele două tabere sunt contradictorii. Observatorii neutrii declară că japonezii au suferit, cu prilejul debarcării,

pierderi grele. Chinezii pregătesc bine coasta prin numeroase posturi de mitraliere și prevăzută o a doua linie de apărare la vre-o 500 metri după primele lucrări defensive.

Japonezii pătrunzând în prima linie, au găsit terenul însemnat cu mine, cari au făcut explozie provocând un adevărat dezastru.

Unii observatori consideră că japonezii ar putea repeta la Woosung greșala englezilor din Galipoli.

Dimpotrivă, din cercurile japoneze se afirmă că debarcarea s'a desfășurat conform planului și cu pierderi minime.

NANKING, 25. (Rador). — „Reuter” anunță:

„La cartierul general al Mareșalului Ciang-Kai-Sek s'a primit un mesaj telefonic de pe front, anun-

tând că cei 5000 japonezi cași la Woosung ar fi înșirați, după o violentă luptă, în jurul orașului.

Un general japonez de înaltă grad și comandantul aviației au ucis.

Bombardarea chineze

SHANGHAI, 25. (Rador). — „Reuter” anunță că artileria japoneză bombardează încontinuu localitățile chineze de pe ambele maluri ale fluviului Jang-Tse.

Vapoarele de război japoneze deasemeni regiunile Woosung și Whangpoo sub un puternic bombardament.

Artileria chineză răspunde în mod viguros.

În cursul dimineții aviația japoneză a aruncat bombe asupra localității Pootung.

Lupte înverșunale pe toate fronturile

TOKIO, 25. (Rador). — Trupele japoneze, cari au debarcat în diferite puncte din vecinătatea Shanghaiului la 23 August, înaintază acum, respingând atacurile trupelor chineze la Chapei.

Noaptea trecută s'au desfășurat lupte crâncene corp la corp, în diferite puncte ale frontului.

În cercurile japoneze, pierderile suferite de chinezi dela 13 August până azi în regiunea Shanghai sunt evaluate la peste zece mii oameni. Mai bine de 300 soldați chinezi răniți primesc îngrijiri în spitalul din concesiunea internațională, care a adăpostit pe răniții chinezi și în 1932.

Debarcările de trupe japoneze s'au făcut cu succes

SHANGHAI, 25. (Rador) Un reprezentant al marinei japoneze a declarat că toate debarcările de trupe japoneze s'au efectuat cu succes, dar că s'au desfășurat lupte crâncene cu acest prilej în mai multe puncte de debarcare. El a adăugat că trupele japoneze au deslănțuit azi Dimineața un atac la Yang Tse-Poo silind pe chinezi să se retragă și capturând dela ei un automobil blindat.

Japonezii recunosc că trupele lor au dat foc la mai multe blocuri mari de case din Yang-Tse-Poo pentru a sili pe pușcașii chinezi să-și părăsească adăposturile și să se retragă.

Care e tactica japoneză

SHANGHAI 25. (Rador) Observatorii străini, sosiți din regiunea Woosung, evaluează la o divizie, adică 12.000 numărul soldaților japonezi debarcați acolo. Informațiile că trupe japoneze ar fi debarcat la Liuchuapoo pe Yang-Tse nu sunt confirmate. Se crede că tactica japonezilor ar consta în debarcarea de mici grupuri în mai multe puncte, spre a ascunde direcția din care va fi deslănțuit atacul principal.

Se pregătește un atac împotriva chinezilor din Paotung

SHANGHAI, 25. (Rador). — Un reprezentant al armatei japoneze a declarat că bombardarea artileriei chineze din Paotung asupra cartierului japonez din Hankeu a omorât 50 civili și 200 a rănit.

Dacă bombardamentul acesta nu incetează — a declarat el — vom scoate trupele chineze din Paotung și deoarece ele se vor

Societatea Națiunilor va analiza situația din China

GENEVA, 25. — „Havas” subliniază că în sesiunea sa dela 10 Septembrie, Consiliul Societății Națiunilor va avea să soluționeze — în afară de problema spaniolă

ridicată prin demersul de ieri al guvernului din Valencia — și chestiunea etiopiană, în cazul când Negusul va trimite un reprezentant la Geneva, precum și conflictul din China.

În aceste condiții, Geneva va fi obligată să se apropie de aceste produse din abia plăcind prețuri mai ridicale. Deasemeni se arată că cultăți serioase sunt în transportului de semi fabricate Chlna.

Industria și comerțul german sufăr din cauza războiului din China

BERLIN, 25. (Rador). — Presa germană și armatorii germani examinând situația din Extremul-Orient, constată că multiplele dificultăți — ivite prin închiderea pieței chineze, prin blocarea porturilor și aglomerarea căilor ferate din cauza războiului — atrege

pentru Reich o consecință, gravă: Ea înlătură pentru moment posibilitatea de a se importa din China materii prime și metale.

Noua trupe franceze Shanghai

SHANGHAI, 25. (Rador) Batalion colonial francez, compus din 650 oameni, a debarcat azi la Shanghai.

Un alt batalion este aşteptat în Sâmbătă. Trupele franceze din Shanghai numără 2000 oameni.

Japonia a proclamat blocusul coastelor chinezești

TOKIO, 26. (Rador). — Amiralul Hasegawa, comandantul flotei japoneze dela Shanghai, a proclamat blocusul coastelor chinezești pe o întindere de mie de mile. Blocusul nu lovește vesele chinezești.

Un nou incident ruso-japonez

SHANGHAI, 26. (Rador). — Autoritățile japoneze au făcut o percheziție la Consulatul sovietic. Japoniezii motivează această percheziție spunând că de pe acoperișul Consulatului sovietic se fac semnale luminoase, care să reclifice tirul artileriei împotriva pozițiilor japoneze. În cercurile internaționale se speră că atacarea acestor va lua proporții mai mari.

Toate matchurile divizionare au fost suspendate

D. G. Plagino, președintele U. F. S. R. ului, a decis ca, până la definitivă clarificare a situației referitor la campionatul de fotbal, să fie suspendate toate matchurile programate pentru Duminică 29 August, în cadrul noii divizii naționale A. Totodată, pentru ca misiunea selecționerilor să nu fie îngreunată de faptul că nu vor putea urmări cu atenție forma echipierilor în preajma matchului cu Japonia s'a decis ca Duminică 29 August să aibe loc în Capitală finala Regele Carol. Trofeul va fi disputat între finalistele Liga de Sud și de Vest. În match de deschidere, va fi aduse în Capitală CAO și Viora pentru ca forma internațională a acestor echipe să poată fi urmărită.

Orașul Santander a căzut

Populația a forțat autoritățile să predea orașul. — Trupele naționaliste au pătruns astăzi noaptea în oraș. — Entusiasm de nedescris în toată Spania naționalistă

BILBAO 25. (Rador) Populația civilă s'a revoltat la Santander împotriva autorităților republicane. Pe străzile orașului se dau lupte între populație și reprezentanții autorităților. Populația cere predarea orașului.

BILBAO 25. (Rador) „Havas” transmite următorul comunicat oficial al comandamentului naționalist: Autoritățile republicane din Santander — ce mai putând stăpâni situația, au anunțat oficial predarea orașului.

Coloanele naționaliste își

grăbesc înaintarea pentru a intra cât mai grabnic în capitala bască. Ele sunt numai la șase km. de oraș.

Este posibil ca intrarea trupelor naționaliste la Santander să se producă chiar astăzi, sau în timpul nopții.

BILBAO, 26. (Rador). — Toate forțele republicane cari au mai rămas în Santander și cari se ridică la cca 15.000 oameni s'au supus naționalistilor.

SALAMANCA, 26. (Rador). — Entusiasmul stărnit în toată

Spania, naționalistă anunță „Stefani”-de eliberarea Santanderului este de nedescris.

În sate și orașe populația nebună de bucurie a umplut străzile și piețele, cântând și dansând. Drapele naționaliste este arborat peste tot. Cortegiile imense străbat străzile aclamând armata naționalistă și pe Generalul Franco.

Manifestații deosebit de impunătoare au fost mai ales la Salamanca, Burgos și San-Sebastian.